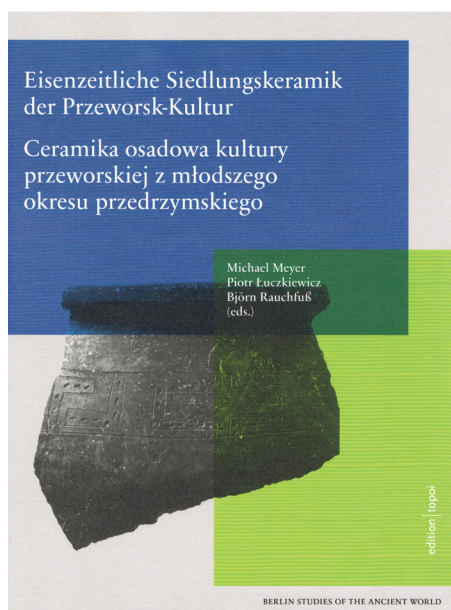

MILENA TESKA

**III MIĘDZYNARODOWE WARSZTATY ARCHEOLOGICZNE
„CERAMIKA – GŁÓWNE ŹRÓDŁO DO POZNANIA PRZEMIAN
KULTUROWYCH W ŚRODKOWOEUROPEJSKIM *BARBARICUM*”,
POZNAŃ 27-29 WRZEŚNIA 2017 ROKU**

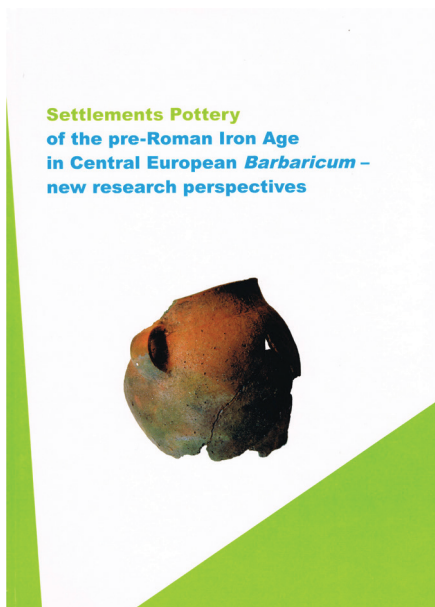

A. Pierwszy tom powarsztatowy *Eisenzeitliche Siedlungskeramik der Przeworsk-Kultur/Ceramika warsztatowa kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego*, red. M. Meyer, P. Łuczkiwicz, B. Rauchfuß, Berlin 2017

miki europejskiego *Barbaricum*, a zapoczątkowanego w 2013 r. w Berlinie [Workshop. Eisenzeitliche Siedlungskeramik der Przeworsk-Kultur]. Były one

W dniach 27-29 września 2017 r. odbyły się w Poznaniu międzynarodowe warsztaty archeologiczne **Ceramika – główne źródło do poznania przemian kulturowych w środkowoeuropejskim *Barbaricum* / Keramik – zentrale Quelle für Kulturellen Wandel im mitteleuropäischen *Barbaricum*/Pottery – the main source of knowledge for cultural change in the Central European *Barbaricum***, zorganizowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Institut für Prähistorische Archäologie Freie Universität Berlin, Zespół badań nad schyłkiem starożytności Komitetu Nauk Pra- i Protohistorycznych PAN, Zakład Chemii Analitycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Centrum Archeologiczne Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz EXC TOPOI Berlin.

Tegoroczne warsztaty ceramiczne stanowiły już trzecie spotkanie w ramach cyklu poświęconego zagadnieniom cera-

B. Drugi tom powarsztatowy *Settlements Pottery of the pre-Roman Iron Age in Central European Barbaricum – new research perspectives*, red. A. Michałowski, M. Teska, P. Niedzielski, M. Żółkiewski, Poznań 2017

także odpowiedzią na potrzebę dyskusji, jaka zrodziła się podczas drugiego warsztatowego spotkania, które odbyło się w Poznaniu dwa lata później, w grudniu 2015 r.¹ [Workshop. Eisenzeitliche Siedlungskeramik in mitteleuropäische Barbaricum – neue Forschungsperspektiven/Settlements Pottery of the pre-Roman Iron Age in Central European Barbaricum – new research perspectives]. Inauguracja tegorocznych obrad miała miejsce w gmachu Collegium Historicum UAM. Warsztaty otworzyła Dyrektor Instytutu Archeologii UAM prof. dr hab. Hanna Kóčka-Krenz, a w imieniu instytucji organizujących spotkanie prof. dr hab. Michael Meyer z Institut für Prähistorische Archäologie Freie Universität Berlin. Rozpoczęcie sympozjum zostało połączone z promocją dwóch powarsztatowych i wyczekiwanych tomów, poświęconych w całości problemom ceramiki naczyniowej, dyskutowanym w trakcie dotychczasowych warsztatów w Berlinie i Poznaniu.

W czasie trzydniowych obrad zaprezentowanych zostało, przez prelegentów z Austrii, Czech, Mołdawii, Niemiec, Polski i Rosji, 26 trzydziestominutowych referatów, którym towarzyszyła prezentacja źródeł ceramicznych, oraz 8 plakatów przewidzianych w panelu posterowym. W ramach części chemicznej, realizowanej w budynku Collegium Chemicum UAM, uczestnicy mieli okazję do zapoznania się z najnowszymi fizykochemicznymi metodami analitycznymi, wykorzystywanymi z powodzeniem w studiach nad materiałem masowym. Uzupełnieniem części praktycznej był pokaz sprzętu laboratoryjnego, zorganizowany na Wydziale Chemii przez firmy: Bruker Corporation, producenta spektrometrów rentgenowskich XRF oraz Selwa-Lab CEM, producenta mufłowych pieców mikrofalowych.

W trakcie sympozjum rozważaniom poddano nie tylko problem kulturowo-chronologicznej identyfikacji ceramiki naczyniowej obecnej w epoce żelaza na terenie Europy Środkowej, ale także jej konkretne wykorzystanie, możliwe znaczenie, po-

¹ Warsztaty ceramiczne, które odbyły się w Poznaniu w latach 2015 i 2017, zorganizowano w ramach projektu nr UMO-2014/15/B/HS3/02279, *Dzieje zamknięte w glinie. Wskaźniki geochemoarcheologiczne wielkopolskiej ceramiki z młodszego okresu przedrzymskiego jako źródło dla poznania różnicowania kulturowego epoki*, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki.

C. Uczestnicy III Warsztatów Ceramicznych. Collegium Chemicum UAM

znanie ekonomiki oraz struktury ówczesnych społeczeństw. Podczas swobodnej dyskusji, opierając się na materiale empirycznym, szukano odpowiedzi na pytanie, jakie metody badawcze w najpełniejszy sposób eksponują te jego cechy, które mogłyby zostać uznane za niezależne czynniki definiujące odmienności, mogące stać się podstawą dla weryfikacji stosowanych aktualnie podziałów kulturowo-chronologicznych społeczności środkowoeuropejskiego *Barbaricum*.

Dla obecnych tu prelegentów, słuchaczy, miłośników ceramiki pradziejowej nie ulegało wątpliwości, iż dyskusja na temat wypracowania nowoczesnego sposobu opracowania ceramiki naczyniowej, uwzględniającego interdyscyplinarne studia nad środkowoeuropejskim garncarstwem ostatnich wieków starej i pierwszych nowej ery, powinna być kontynuowana. Z uwagi na powyższe, wstępnie wskazano rok 2019 jako moment kolejnej edycji warsztatów, celem utrzymania ich dotychczasowego, dwuletniego interwału czasowego.

